

İlkokul ve Ortaokullarda Sosyal Bilgiler Eğitimi

ON DÖRDÜNCÜ BASKIDAN ÇEVİRİ

Walter C. Parker
Washington Üniversitesi

Çeviri Editörleri

Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Beşir DEMİR

Çeviri Ekibi

Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet AVAROĞULLARI
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Beşir DEMİR
Dr. Okan ÇOBAN
Dr. Öğr. Üyesi Hasan IŞIK
Doç. Dr. Hakan KOÇ
Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK
Doç. Dr. Talip ÖZTÜRK
Doç. Dr. Erkan YEŞİLTAŞ

Walter C. Parker

Çeviri Editörleri:

Doç. Dr. Filiz ZAYIMOĞLU ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Beşir DEMİR

İLKOKUL VE ORTAOKULLARDA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ

ISBN 978-605-318-566-6

DOI 10.14527/9786053185666

Kitabın orijinal adı: Social Studies in Elementary Education

Yazar: Walter C. Parker

Baskı sayısı: 14. Baskı

ISBN: 978-0-13-703425-3

Yayınevi: Pearson

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2018, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevdir**. Yayınladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulu'nca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindex.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: Mayıs 2018, Ankara

Yayın-Proje: Ayşe Açıkgöz

Dizgi-Grafik Tasarım: Gamze Şahin

Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi

Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B

0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

ÇEVİRİ EKİBİ

1. Bölüm: Neden Sosyal Bilgiler Eğitimi?

Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK (*Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

2. Bölüm: Farklı Özellikleri Olan Çocuklarla Öğretim

Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK (*Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

3. Bölüm: Demokratik Vatandaşlık Eğitimi

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet AVAROĞULLARI (*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

4. Bölüm: Tarih, Coğrafya ve Sosyal Bilimler

Doç. Dr. Talip ÖZTÜRK (*Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

5. Bölüm: Etkili Öğretim Materyalleri: Haritalar, Küreler, Tablolar/Şemalar ve Grafikler

Doç. Dr. Hakan KOÇ (*Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

6. Bölüm: Güncel Olaylar ve Kamusal Sorunlar

Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI (*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

7. Bölüm: Öğrenci Öğrenimini Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Beşir DEMİR (*Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

8. Bölüm: Üniteleri, Dersleri ve Etkinlikleri Planlama

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Beşir DEMİR (*Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

9. Bölüm: Beş Önemli Öğretim Stratejisi

Dr. Okan ÇOBAN (*Milli Eğitim Bakanlığı*)

10. Bölüm: Okuryazarlık – Sosyal Bilgiler Bağlantısı

Doç. Dr. Talip ÖZTÜRK (*Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

11. Bölüm: Bütünleştirici Bir Ders Olarak Sosyal Bilgiler

Dr. Öğr. Üyesi Hasan IŞIK (*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi*)

12. Bölüm: Dört Harika Kaynak

Doç. Dr. Erkan YEŞİLTAŞ (*Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi*)

ÇEVİRİ ÖNSÖZÜ

Dünyada ve Türkiye’de, sosyal bilgiler eğitimcileri ve öğretmenleri nitelikli, anlamlı ve etkili bir sosyal bilgiler öğretimi gerçekleştirebilmenin arayışı içindedir. Bu arayışa yön veren temel referans kaynaklardan biri olan ve Walter C. PARKER tarafından kaleme alınan “Social Studies in Elementary Education” isimli eser, Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitimi alanına ve öğretmenlerin gelişimine katkı sunması amacıyla dilimize kazandırılmıştır. 12 temel bölümden oluşan bu eser, sosyal bilgilerin anavatanı olarak kabul edilen Amerika Birleşik Devletleri’nin kültürel, siyasal ve yönetim yapısı düşünülerek kaleme alınmıştır. Bu bağlamda okuyucunun belirtilen hususları dikkate alması şiddetle önerilir.

Bu eserde bulunan her bir bölümde ortak bir dil kullanımının sağlanmasına özen gösterilmiş, terimlerlerde birlik sağlanmaya çalışılmıştır. Çeviri eserde orijinal metne sadık kalınmış, özellikle anlaşılır, akıcı ve kuramsal olarak bütünlük taşıyan bir eser ortaya konulmaya çalışılmıştır. Her çeviri eserde olduğu gibi bu çalışmada da bazı eksiklikler muhakkak ki mevcuttur, bu noktada anlayışınızı istirham ediyoruz. Ancak çalışmanın iyileştirilmesi yönündeki her türlü görüş ve önerilerinizi zayimogluf@hotmail.com veya sbesdem@hotmail.com e-posta adreslerine veya ilgili bölümün çeviri sahiplerine iletmeniz bizi memnun edecektir.

Kitabın Türkçeye kazandırılmasında desteklerini esirgemeyen Sayın Servet SARIKAYA’ya ve Pegem Akademi Yayıncılık çalışanlarına, özellikle Özlem SAĞLAM’a ve bu eserin Türkçeleştirilmesi noktasında önerileriyle önemli katkılar sunan Doç. Dr. Kasım KIROĞLU’na teşekkürü bir borç biliriz. Ayrıca orijinal eseri kaleme alıp bilim dünyasına önemli katkı sunan Dr. Walter C. PARKER’a minnettarlığımızı belirtmek isteriz. Bu kitabın eğitimciler, sosyal bilgiler alan uzmanları, lisans ve lisansüstü öğrencilerine katkı sağlaması ve rehber kitap olması dileğiyle...

Çeviri Ekibi

Mayıs, 2018

Bu alıřma,
Prof. Dr. Hamza AKENĐİN
ve
Prof. Dr. Enver Aydın KOLUKISA'ya
ithaf olunur...

YAZAR HAKKINDA

Seattle'daki Washington Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Sosyal Bilgiler Eğitim Programı Anabilim Dalı Başkanı olarak ders verdim. Okul öncesi-12. sınıf aralığında Sosyal Bilgiler Eğitimi üzerine, özellikle de gençlerde vatandaşlık gelişimi konusunda çalıştım. Özellikle vatandaşlık eğitimi, çok kültürlü eğitim ve küresel eğitimin birbirleriyle örtüşme yöntemleriyle ilgileniyorum. Diğer kitaplarım; *Sosyal Bilgiler Müfredatının Yenilenmesi* (1991); *Demokratik Zihin Eğitimi* (1996); *Demokrasi İçin Eğitim: İçerikler, Öğretim Programları ve Değerlendirmeler* (2002); *Demokrasi Öğretimi: Kamusal Yaşamda Birlik ve Çeşitlilik* (2003) ve *Günümüzde Sosyal Bilimler: Araştırma ve Uygulama*'dır. (2010) Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi'nin (NCSS) önemli dergilerinden biri olan *Sosyal Eğitim* dergisinin 'Araştırma ve Uygulama' bölümünün editörüyüm.

Denver'in güneyinde Colorado Englewood'da doğdum ve büyüdüm ve Denver'in kuzeyinde Adams Bölgesi'nde bir okulda 10 yıl ders verdim. Siyaset Biliminde lisans (Colorado Üniversitesi, Boulder), Eğitimin Sosyal Temellerinde master (Colorado Üniversitesi, Denver) ve Eğitim Programları ve Öğretiminde doktora (Washington Üniversitesi, Seattle) eğitimimi tamamladım. Eşim Sheila Valencia ve yağmurla Seattle'da yaşıyorum.

Kısa İçindekiler

BİRİNCİ KISIM Sosyal Bilgiler Eğitime Giriş 1

Bölüm 1 Neden Sosyal Bilgiler Eğitimi? 2

Bölüm 2 Farklı Özellikleri Olan Çocuklarla Öğretim 28

İKİNCİ KISIM Sosyal Bilgiler Öğretim Programı 69

Bölüm 3 Demokratik Vatandaşlık Eğitimi 70

Bölüm 4 Tarih, Coğrafya ve Sosyal Bilimler 116

Bölüm 5 Etkili Öğretim Materyalleri: Haritalar, Küreler, Tablolar/Şemalar ve Grafikler 163

Bölüm 6 Güncel Olaylar ve Kamusal Sorunlar 203

ÜÇÜNCÜ KISIM Sosyal Bilgilerde Planlama ve Öğretim 235

Bölüm 7 Öğrenci Öğrenimini Değerlendirme 236

Bölüm 8 Üniteleri, Dersleri ve Etkinlikleri Planlama 269

Bölüm 9 Beş Önemli Öğretim Stratejisi 314

Bölüm 10 Okuryazarlık – Sosyal Bilgiler Bağlantısı 361

Bölüm 11 Bütünleştirici Bir Ders Olarak Sosyal Bilgiler 394

Bölüm 12 Dört Harika Kaynak 430

Dipnotlar 461

Dizin 469

İçindekiler

Ders Planları xvii

Teşekkür xviii

BİRİNCİ KISIM Sosyal Bilgiler Eğitime Giriş 1

Bölüm 1

Neden Sosyal Bilgiler Eğitimi? 2

Sosyal Bilgiler İçin Hedefler: Sosyal Anlama ve Vatandaşlık Yeterliği 4

Bilgi 5

Tutum ve Değerler 6

Beceriler 7

Öğretim Programının Kapsamı ve Sıralaması 8

Sınıf Düzeylerine Göre Ünite Konuları 12

Öğretim Programı Standartları:

Ulusal, Bölgesel, Yerel 16

Beş Temel Eğilim (Trend) 17

1. Eğilim: Başarı Açığının Kapatılması 18

2. Eğilim: Değerlendirme, Sorumluluk ve Küresel Başarı Açığı 19

3. Eğilim: Küreselleşme ve 21. Yüzyıl Becerileri 21

4. Eğilim: Demokrasi 23

5. Eğilim: Edebiyat-Sosyal Bilgiler Bağlantısını Kurmak 24

Sonuç 25

Bölüm 2

Farklı Özellikleri Olan Çocuklarla Öğretim 28

Farklılıkların Olduğu Sınıflarda Öğretimin İlkeleri 31

İki Aşırı Uç ve Bir Orta Yol 32

Farklı ya da Mahrum 32

Farklılıkların Olduğu Sınıflarda Öğretimin 7 İlkesi 33

İlke 1: Kültüre Duyarlı Eğitim	35
Öğretim Örnekleri	36
İlke 2: “Sırt Çantanızı” Tanıyın	37
Öğretim Örnekleri	38
İlke 3: Multimedya	38
Öğretim Örnekleri	39
İlke 4: Öğrenme İçin Yüksek Beklenti	39
Öğretim Örnekleri	40
İlke 5. Esnek Gruplandırma	41
Öğretim Örnekleri	41
İlke 6. Farklılaştırılmış Öğretim	42
Öğretim Örnekleri	43
İlke 7. Çok Kültürlü Öğretim Programı	43
Öğretim Örnekleri	43
Farklılıkların Olduğu Sınıfları Anlamak	44
Etnik Köken, Irk, Sınıf, Kültür ve Din	45
Sınıftaki Dil Farklılıkları	50
Cinsiyet	53
Cinsel Yönelim	56
Özel İhtiyaçları Olan Öğrenciler	57
Çoklu Zekâ	63
Sonuç	65

İKİNCİ KISIM Sosyal Bilgiler Öğretim Programı 69

Bölüm 3

Demokratik Vatandaşlık Eğitimi 70

Neden Vatandaşlık Eğitimi?	72
Aktif ve Pasif Vatandaşlık Eğitimi: Bağlılık Yemini Örnek Olayı	74
Ant Üzerine Seminerler	81
Vatandaşlığa Kabul Töreninin Canlandırılması	82
Vatandaşlık Eğitimi: Altı Boyut	83
1. Danışma: Tartışma ve Karar Verme	84
2. Oy Verme ve Seçimler	95
3. Topluma Hizmet Uygulamaları	100

4. Vatandaşlık Bilgisi	104
5. Vatandaşlık Değerleri	105
6. Vatandaşlık Eğilimleri ve Erdemleri	108
Din ve Sosyal Bilgiler	112
Sonuç	114

Bölüm 4

Tarih, Coğrafya ve Sosyal Bilimler 116

Tarih Öğretimi	117
Zaman ve Kronoloji Algısının Geliştirilmesi	120
“Yaşayan Bir Duvar”	121
Tarihte Ne Öğretileceğine Karar Verilmesi	122
Tarihsel Akıl Yürütme (Historical Reasoning)	123
Öğretim Önerileri	125
Tarihi Özümsemek	129
Tarih Yapmak	133
Coğrafya Öğretimi	138
Mantıksal Temel	139
Coğrafya Öğretim Programı: Tematik Yaklaşım	139
Öğretim Önerileri	141
Siyaset Bilimi Öğretimi	145
Öğretim Önerileri	146
Ekonomi Öğretimi	147
Öğretim Önerileri	148
Antropoloji Öğretimi	151
Öğretim Önerileri	154
Sosyoloji Öğretimi	156
Öğretim Önerileri	157
Sonuç	160

Bölüm 5

Etkili Öğretim Materyalleri: Haritalar, Küreler, Tablolar/Şemalar ve Grafikler 163

Başkentlerin İsimlerini Öğrenmek Gerekli mi?	165
Sosyal Bilgiler Öğretim Programı İçin Gerekli Harita ve Küre Kullanma Becerileri	166
Yön ile İlgili Yönergeleri Anlamak	166

Harita Ölçeğini Kullanmak	167
Konumu Tespit Etmek	168
Konumu İfade Etme	169
Harita Sembollerini Okuma	170
Küre Kullanımının Öğretimi	171
Haritalar ve Harita Yapımının Öğretimi	179
Google Earth ile Yakınlaştırarak (Büyüterek) ve Uzaklaştırarak (Küçülterek) Bakmak	180
Projeksiyon Bilmecesi: Küreden Haritaya	181
Harita Sembollerinin Öğretimi	184
Harita Yönlerinin Öğretimi	186
Harita Yorumlamanın Öğretimi	187
Aynı Yere Ait Haritaların Karşılaştırılması	189
Harita Kullanılan Renklerin Anlamlarının Öğretilmesi	189
Harita ve Küre Kullanma Becerilerinin Uygulanması	191
Harita ve Küre Kullanma Becerilerinin Özetlenmesi	193
Tablo ve Grafiklerin Kullanımının Öğretimi	195
Şema/Tablolar	195
Grafikler	196
Sonuç	201

Bölüm 6

Güncel Olaylar ve Kamusal Sorunlar 203

Amaçlar	205
Bir Güncel Olaylar Programı Oluşturmak: Üç Yaklaşım	206
Güncel Olayların Sosyal Bilgilere Ek Olarak Öğretilmesi	206
Sosyal Bilgileri Desteklemek İçin Güncel Olayların Kullanılması	207
Güncel Olayların Sosyal Bilgiler Ünitelerinin Temeli Olarak Kullanılması	207
Güncel Olayların Öğretimi İçin Dört Stratejinin Uygulanması	208
Strateji 1: Haberlerin Günlük Olarak Tartışılması	208
Strateji 2: Tartışmalı Konularda Karar Verme	214
Strateji 3: Farklı Tartışma Türlerinin Öğretimi	219
Strateji 4: Sorunlar Hakkında Yazmak	221
Kalıcı Kamu Sorunlarının Öğretimi	222
Yoksulluk	223
İnsan-Çevre Etkileşimi	224
Suç ve Hukukun Üstünlüğü	228
Barış ve Küresel Bakış Açısı	229
Çeşitlilik, Adil Olma ve Önyargı	230
Sonuç	232

ÜÇÜNCÜ KISIM Sosyal Bilgilerde Planlama ve Öğretim 235**Bölüm 7****Öğrenci Öğrenimini Değerlendirme 236**

- Doğal Bir Süreç Olarak Değerlendirme 240
- Değerlendirmenin Amaçları 241
- Değerlendirme İlkeleri 243
 - İlke 1: Değerlendirme Öğretim Programının ve Öğretimin Ayrılmaz Bir Parçasıdır 243
 - İlke 2: Temel Öğrenmelere Zaman Ayırın 244
 - İlke 3: Öğretim ve Öğrenme İçin Yüksek Standartlar Belirleyin 245
 - İlke 4: Hedefleri (Amaçları) Önceden Belirleyin 246
 - İlke 5: Daha Gerçekçi Değerlendirmeleri Hedefleyin 247
 - İlke 6: Çoklu Öğrenme Göstergeleri – Bir Dizi Kanıt Toplayın 249
 - İlke 7: Öğrenmek İçin Yeterli Fırsat Sağlayın 249
- Değerlendirme Yöntemleri 250
 - İnformel Değerlendirme Teknikleri 250
 - Kalem-Kâğıt Testleri 254
 - Performans Değerlendirme 258
 - Kontrol Listeleri 260
 - Öğrenci Portfolyoları 261
- Sonuç 266

Bölüm 8**Üniteleri, Dersleri ve Etkinlikleri Planlama 269**

- Öğretmenlerin Bilgi ve Hedeflerini Geliştirme 272
 - Bilgi Geliştirme 272
 - Hedefler 273
- Üniteyi Planlama 274
 - Öğretim Programı Kılavuzuna Çalışın ve Meslektaşlarınızla Kılavuz Hakkında Konuşun 274
 - Öğrenme Hedeflerinin Sınırlarını Belirleyin (Çalışmanın İstenilen Sonuçlarını Belirleyin – Hedefler) 277
 - Kapanış Tavsiyesi: Öncelikler, Hedefler ve Kapsam 281
 - Değerlendirmeleri Belirleyin 283
 - Özet 286

Üniteyi Öğretme	287
1. Aşama: Üniteye Başlamak	287
2. Aşama: Çalışmayı Öğrenme Etkinlikleri ile Geliştirmek	289
3. Aşama: Çalışmayı Sonuçlandırma	292
Özet	293
Ünitelerin İçindeki Dersleri Planlamak	293
Bir Ders Planının Uygunluğunu Değerlendirmek	296
Herhangi Bir Üniteyi Zenginleştirmenin Beş Yolu	298
1. Okuma Yazma Öğretimini Dâhil Etme	298
2. Üst Düzey Düşünme Becerilerini Dâhil Etme	298
3. Yapılandırma Etkinliklerini Dâhil Etme	299
4. Simülasyon ve Rol-Yapma Etkinliklerini Birleştirme	308
5. Müzik ve Dramayı Birleştirme	310
Sonuç	312

Bölüm 9

Beş Önemli Öğretim Stratejisi 314

Strateji 1. Kavram Öğretimi	316
Kavramlar Fikirlerdir	317
Kavram Biçimlendirme	319
Kavramları Yapılardır	320
Kavram Biçimlendirme Çeşidi 1: Listele, Grupla ve Etiketle	325
Kavram Biçimlendirme Çeşidi 2: Kavram Kazanımı	327
Kavram Grafiği Yapma	329
Özet	330
Olgular ve Kavramların İlişkisi	330
Strateji 2. Sorgulama ile Öğretim	331
Sorgulama Örneği 1: Reklamcılıktan Kim Kazanç Sağlar?	335
Sorgulama Örneği 2: Titanik Trajedisine Ne Sebep Oldu?	336
Strateji 3. Sosyal Bilgiler Becerilerinin Öğretimi	336
Strateji 4. İyi Sorular Sorma	342
Soru Sormanın Amaçlarını Belirleme	343
Soru Sorma Becerilerini Geliştirme	346
Strateji 5. İşbirlikli Öğrenme Grupları ile Öğretim	347
İnsan İlişkileri İçin Olumlu Bir Ortam Yaratma	348
İşbirlikli Gruplarla Başlama	349
İşbirlikli Grup Çalışmasını Yönetme	350
Grup Çalışması Becerilerini Belirleme ve Öğretme	356
Sonuç	359

Bölüm 10

Okuryazarlık – Sosyal Bilgiler Bağlantısı 361

- Okuryazarlık ve Alan İçeriği Öğrenmesine Odaklanmak 363
- Sosyal Bilgiler Öğretiminin Temelini Oluşturan Okuma Becerilerinin Öğretimi 364
- Yardımcı Araç Olarak Ders Kitaplarının Kullanımı 366
 - Kitabın Bölümlerinin Kullanılması 368
 - Kitabın Düzenlemesinin Kullanımı 369
 - Anlamaya Yardımcı Olması İçin Resimlerin Kullanılması 370
- Sosyal Bilgiler Sözcük Dağarcığının Yapılandırılması 370
- Metnin Anlaşılmasını Geliştirmek: Öğrencilere Okudukları Yazının Anlamını Kazandırmada Yardımcı Olmak 372
 - Grafik Düzenleyicileri Kullanarak Ön Bilgiyi Aktive Etmek 374
 - Ön İzleme 375
 - Fikirler ve İlgili Ayrıntıları Gözden Geçirmek 378
 - Özetleme 378
- Sokratik Seminere Giriş: Yorumlayıcı Tartışma 382
 - Önemli Bir Metin Seçmek 383
 - Amacı Açıklamak 383
 - Beklentileri Belirtmek ve Açıklamak 384
 - Gerekli Yetenekleri Önceden veya Sonradan Öğretmek 384
 - Açıklayıcı, Gerçek Bir Soru Sormak 384
 - Basitleştirme “Hareketleri” Yapmak 385
- Çoklu Bakış Açısı İçin Çocukların Alışveriş Kitaplarını Kullanmak 385
 - Başlatma 386
 - Çoklu Bakış Açısını İnceleme 386
- Sonuç 392

Bölüm 11

Bütünleştirici Bir Ders Olarak Sosyal Bilgiler 394

- Öğretim Programı Entegrasyonu 395
 - Tanımlar 396
 - Tuzak Noktalar 397
 - Anlatılacak İki Örneğin Gözden Geçirilmesi 399
- Örnek 1: İşbirlikli Biyografi Oluşturma 400
 - Tarihi Figürler Hakkında Yazma 402
 - Biyografi Oluşturma 403

Hedefleri Belirleme	403
Uygun Konu Seçimi	405
Projenin Tanıtımı	406
Biyografi Yazılacak Kişi Hakkında Bilgi Toplama	407
Öncelikleri Belirleme	409
Yazma ve Görselleştirme	410
Önyargı ile Baş Etmek	413
Projeyi Sonlandırma	414
Özetleme: Değişen Okuryazarlık Kavramı	414
Örnek 2: Diğer Canlıları Anlama	415
Füzyon Bir Ünite Planlama: Bileşenler ve Süreç	416
İki Örneği Anlamlandırma	418
Sonuç	428

Bölüm 12

Dört Harika Kaynak 430

1. Okul Ortamı/Araştırma Merkezi (Kütüphane) 432
 2. Toplum Kaynakları: Misafir Konuşmacılar ve Alan Gezileri 432
 - Misafir Konuşmacılar 435
 - Alan Gezileri 437
 - Singapur'daki Alan Gezileri 438
 3. Bilgisayar Araştırmaları: Sanal Alan Gezileri ve İnternet Temelli Sorgulamalar/Araştırmalar 441
 - Sanal Alan Gezileri 442
 - Sanal Alan Gezileri İçin Ek Tavsiyeler 445
 - İnternet Temelli Araştırmalar 449
 4. Sosyal Bilgiler Ders Kitabı 453
 - Ders Kitaplarının Yapısını Öğretme 456
- Sonuç 456

Dipnotlar 461

Dizin 469

Ders Planları

- 1 Biz Kimiz? Sınıf Sayımı Yapmak 34
- 2 Karar Ağacının Yapımı 94
- 3 Sembolik Değerler 109
- 4 Birincil ve İkincil Kaynaklar 126
- 5 İş Bölümü 152
- 6 Güneş Sisteminin Dansı 176
- 7 Dünya Hakkında Bilgi Edinmek İçin Küre Kullanımı 178
- 8 Harita Projeksiyonlarını Keşfetme 185
- 9 Haberlerdeki Bir Ulus 209
- 10 Grup Üyeliği 295
- 11 Demokrasi: Kavram Biçimlendirme Dersi 321
- 12 Titanik Trajedisinin Nedenleri: Bir Sorgulama 337
- 13 Gazete Rehberi Kullanma: Beceriler Dersi 341
- 14 ABD Anayasası'nı (veya Başka Kurgusal Olmayan Metinler)
Ön İzleme ve Gözden Geçirme 379
- 15 Amerikan Devrimi: Edebiyattan İki Bakış Açısı 390
- 16 Keşfet Ünitesi, Ders 1: Öğrenmenin Bilimsel Yolu Nedir? 419
- 17 Araştırma Ünitesi, Ders 2: Tüm Canlılar İçin Doğru Olan Nedir? 421
- 18 Keşfet Ünitesi, Ders 3: Canlılar Yaşamak İçin
Nelere İhtiyaç Duyar? 424
- 19 Keşfet Ünitesi, Ders 4: İnsanlar Hangi Kararları Almalı? 426
- 20 Kütüphanede Oryantiring (Medya/Araştırma Merkezi) 433
- 21 Ne Hatırlanacağını Seçmek 447
- 22 Dünya Üzerinde Neredeyiz? 454

Bu kitabı üç nedenle yazdım. Birincisi, ilk ve ortaokuldaki çocuklar için pedagojik ve içerik olarak oldukça güçlü bir sosyal bilgiler sunmak. (Bu sosyal bilgiler “hafif” demek değildir.) İkincisi, İngilizceyi ikinci ya da üçüncü dil olarak konuşan öğretmenlerin yanı sıra öğretmenliğe yeni başlamış olanlara yönelik bu kitabı açık ve anlaşılır bir biçimde sunmak. Üçüncüsü ise, pasif bir üçüncü kişi yerine aktif bir birinci kişinin sesi olarak yazmak. Okuyucular bu kitapta alanını çok seven ve çocukların öğrenmelerine en iyi nasıl yardım edileceği hakkında fikirleri olan bir yazarla karşılaşacaklardır.

Amaçlar

Sosyal bilgiler eğitiminin iki temel amacı bulunur: Öğrencilerin sosyal bir anlayış geliştirmelerine (kendi deneyimlerinden hareketle oluşturulmuş sosyal dünyanın yanı sıra tarih, coğrafya, vatandaşlık ve ekonomi bilgisi) ve çok kültürlü bir toplumdaki demokratik vatandaşlar olarak düşünme ve hareket etme becerilerine sahip olmalarına yardımcı olmaktır. Ne sosyal bilgiler ne de demokratik yeterlik becerileri havadan gelir. Bunların her ikisi de sürekli olarak geliştirilmelidir, işte okullarda sosyal bilgiler dersi vermemizin sebepleri bunlardır.

Bu kitabın amacı sosyal bilgiler eğitimine kapsayıcı ve aydınlatıcı bir giriş ortaya koymaktır. İlkokullar ve ortaokullarda sosyal bilgiler eğitimi ve öğretimi dünyasında yeni göreve başlayan öğretmenleri düşünüyorum. Sizlerin son derece önemli olan bu konu üzerinde yaratıcılığınızı ve zekânınızı ön plana çıkarmanıza yardımcı olmak istiyorum. Çalışmada, ilk ve ortaokullardaki sınıflarda gerekçi sosyal bilgiler öğretimini hayata geçirmek amacıyla birtakım taktik ve stratejinin yanında mesleğe yeni başlayan öğretmenlere tarih, coğrafya, siyaset bilimi ve diğer sosyal bilimlerin öğretimi ile ilgili bazı bilgiler sunuyorum.

Metin Organizasyonu

Bu kitabın üç ana kısmı bulunmaktadır: Birinci kısım okuyucuları sosyal bilgiler eğitimi görevine ve gittikçe artan farklılıktaki öğrencilere alıştırmakta; ikinci kısım öğretim programı üzerine odaklanmaktadır – öğrencilerin ne öğrenmelerini istiyoruz; üçüncüsü ise öğretim üzerine odaklanmaktadır – bu öğretim programını nasıl planlar ve uygularız. Kitapta 12 bölüm (önceki baskıdan bir bölüm daha az) bulunmakta, bunlardan bir tanesi (12. Bölüm) sadece sosyal bilgiler öğretimi ve öğrenimi kaynakları üzerine odaklanmaktadır. İyi bir öğretim kesinlikle iyi kaynaklara dayalı olmalıdır. Mükemmel öğretmenler bütün o dersleri ve materyalleri elbetteki kendileri hazırla-

mazlar; zaten bunun için yeterli zaman da olmaz! Bunun yerine, o kaynakları nerden bulacaklarını ve nasıl uygulayacaklarını bilirler ve diğer eğitimcilerden iyi fikir ve kaynakları almakta tereddüt etmezler.

“Dört harika kaynak” adlı bölüm ise kitabın sonunda bulunmaktadır. Sosyal bilgiler öğretim programının entegrasyonu ile ilgili olan “bütünleşik temel olarak sosyal bilgiler” de 11. Bölüm olarak yer almaktadır. 8. Bölüm ile birlikte bu bölüm aynı zamanda kitaptaki iki ünite planlaması ile ilgili olan iki bölümdür. Bu iki bölümün art arda yer alması mantıklı görünebilir, fakat bu durum kitabımız için doğru görülmemektedir. Bu durumun sebebi ise 11. Bölüm’ün arada kalan 9. ve 10. bölümlerde yer alan konulara dayalı olmasıdır. Ayrıca 8. Bölüm ünite planlamaya bir giriş yapmakta iken, 11. Bölüm daha ayrıntılı olup ünite planlarına uyarlanmış iki model önermektedir.

Bu Baskıda Yeni Olanlar

Uzun bir sürecin sonunda nihayet bu baskı karton kapaklı olarak gerçekleşmiştir. Ve bu baskı için düzenleme ve güncellemeler de gerçekleşmiştir. Bu baskıda, kullanıma hazır daha fazla etkinlikle desteklenmiş öncekilerden daha pratik bir kitap meydana gelmiştir. Her zamanki gibi kitap kuram ve uygulamayı bir araya getirmektedir: Ağırlık daha çok sosyal bilgiler öğretimi uygulamalarına ve bunları anlamaya yöneliktir - Bunlar nasıl kullanılır ve neden önemlidir? Okuyucular bu uygulamaları anladıktan sonra onları uyarlayabilir ve kendi etkinliklerini ortaya koyabilirler. Bütün fikir şudur: Akıllı ve yaratıcı öğretmenler olmak. Şimdi kitaptaki bazı önemli yerleri gözden geçirelim:

- *Bir Bölüm Daha Kısa Bir Kitap:* Önceki baskılarda işbirlikli öğrenme kendine bir bölüm olarak yer bulmuştu. Şimdi ise bu konu 9. Bölüm’ün içinde “beş önemli öğretim stratejisi”nden biri olarak verilmiştir (önceki baskılarda dört stratejydi).
- *İngilizce Öğrenenler:* ABD sınıflarında okuyan bütün çocuklar İngilizce öğrenmektedirler, fakat bu terim anadili İngilizce olmayan öğrenciler için kullanılmaktadır. Bu öğrenciler eskiden beri sınıflarımızda bulunmakta olup, günümüzde bunların sayısı daha da artmış ve artık günümüzde onların anadillerini korumalarına yardımcı olarak İngilizcede ustalaşma yollarında daha çok bilgiye sahibiz. Bu baskıda İngilizce öğrenenlere ve “korumacı eğitim” gibi kavramlara daha özel bir yer verilmiştir.
- *Farklılaştırılmış Öğretim:* Sınıflarımızda özel ihtiyaçları olan bireyler sadece İngilizce öğrenen öğrenciler değildir. Bunların yanında üstün yetenekli, kültürel olarak farklı vs. gibi farklı öğrenme güçlükleri yaşayan öğrencilerimiz de bulunmaktadır. “Farklılaştırılmış öğretim” 2. Bölüm’de tanıtılmış, bu konuya kitap içindeki günlük planlarda da yer verilmiş ve “farklılaştırılmış öğretim” bu baskıda önemle üzerinde durulan konulardandır.
- *Ders Planları:* Kitap içerisinde 22 ders planı bulunmaktadır. Her bir planda “farklılaştırılmış öğretim” vurgusu yapılmakta, önemli bir konu işlenmekte, mantıklı işlem, değerlendirme ve öğretim programı uyum fikirleri üzerinde durulmaktadır. Ve her bir hedefe karşılık bir NCSS standardı belirlenmiştir.

- *NCSS Standartları:* Ulusal ve yerel öğretim programı standartları hareketi 1. Bölüm'de kısaca tanıtılmış ve yenilenen NCSS standartları da bu kitapla beraber ücretsiz erişim sağlanabilen www.myeducationlab.com adresinde ayrıca verilmiştir. Her bölümün sonunda bölümde sunulan konuyla ilgili olarak verilen tartışma soruları okuyucuların verilen bir öğretim örneğini incelemesini istemektedir.
- *Eğilimler:* Birinci Bölüm'de günümüzde okulları etkileyen eğilimler ele alınmıştır. Bunlar yeni baskıda güncellenmiştir. Sadece ülke içindeki başarı farklılıkları değil, aynı zamanda günümüzde ABD'li öğrencilerin diğer ülke öğrencileri ile olan başarı farklılıkları da ele alınmıştır. Bu kaygı aynı zamanda "21. yüzyıl becerileri" olarak da bilinen bir hareketi tetiklemektedir. Bunlar günümüzde okul konularının önüne geçmekte ve 21. yüzyıl öğretimi ve öğrenimi için bütüncül bir bakış açısı ortaya koymaktadır. Burada yaratıcılık, eleştirel düşünme, işbirliği, küresel farkındalık ve medya okuryazarlığı gibi konuların ön plana çıkarılması iyi gelişmelerdir. Fakat dikkat etmek gerekir, özellikle kıt kaynaklara sahip varoş okullarında öğretilen sosyal bilgiler derslerinde bu yönelim daha fazla sınav yapmayı gerektirebilmektedir. Bu eğilimlerden belki de en akıllıca olanı 10. Bölüm'de ele alınan sosyal bilgiler ve okuryazarlık entegrasyonudur.
- *Bölüm Sonu Soruları:* Bu sorular sistematize edilmiştir. Her bölümün sonunda sorulan ilk soru okurların dikkatini bölüm içinde geçen düşünme çubuğu üzerine çekmektedir. İkinci ve üçüncü sorular ise bölüm içerisindeki diğer önemli konulara odaklanmaktadır. Dördüncü soru okurları kitap içerisinde yer alan ders planlarına yönlendirmektedir. Beşinci soru ise dikkati yenilenen NCSS standartları ile bölümde bahsedilen konunun ilişkisi üzerine çekmektedir.

Popüler Konular Korundu

- *Öğrenci Aktif Etkinlikler:* Öğrencilerin oluşturdukları etkinliklere 8. Bölüm olan planlamada tekrar yer verilmiştir. Bu tür katlanmış kâğıt grafikleri diğer bölümlerde olduğu gibi, 5. ve 9. bölümlerde araştırma ve kavram geliştirmeye yardımcı olmak amacıyla kullanılmıştır. Bu kinestetik etkinlikler farklı türlerde zekâlara hitap ederek öğrencilerin sosyal bilgiler konularını anlamalarını destekler, yaratıcılığı arttırır ve yeni başlayan bir öğretmenin ilk dersinde bile kullanılabilecek özelliktedir.
- *Web-Temelli Araştırma ve Sanal Alan Gezileri:* Bu konular "dört büyük kaynak" adlı 12. Bölüm'de iki internet kullanım türü olarak ele alınmıştır. Öğretmen araştırma temelli internet kullanımını yönlendirir. Öğrenciler bu yolla anıtları, parkları ve dünyanın farklı yerlerinden insanların oylarıyla belirledikleri dünyanın yeni yedi harikasını ziyaret etme şansı bulabileceklerdir.
- *Çocuk Edebiyatı:* Kitap içerisinde birçok çocuk kitabı (genellikle de ödül kazanmış olanlar) dikkatlice seçilerek önerilmiştir. 10. Bölüm (okuryazarlık-sosyal bilgiler bağlantısı), bu kitapların sosyal bilgiler öğretiminde, özellikle de tek bir tarihi olaydaki farklı bakış açılarının öğretiminde en etkili biçimde nasıl kullanılabileceği üzerinde durmaktadır. Sosyal bilgiler dersi için güçlü bir yaklaşım olan Sokrates tartışması da bu bölüm içerisinde incelenmiştir.

- *Kavram Geliştirme*: Kavramlar fikirleri ifade eder. Kavramlar bizlerin herhangi bir şeyi düşündüğümüz anda kullandığımız zihinsel araçlardır. Bu kitap kavram geliştirmeyi herhangi bir konunun öğretimindeki temel hedef olarak ele almaktadır. 9. Bölüm’de küçük ve büyük öğrenciler için güçlü stratejiler ya da öğretim kavramları sunulmaktadır. Kavram konusunu bilen okuyucular kitap içerisinde kavram geliştirmenin bir tema olarak yer aldığını anlayacaklardır.
- *Bağlılık Yemini Etme*. 3. Bölüm, demokratik vatandaşlık eğitimi üzerinde durmaktadır. Vivian Paley’nin okulöncesi sınıfı, demokratik vatandaşlık eğitiminin küçük çocuklarda çok önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, bağlılık yemininin kısa bir geçmişi öğrencilerin metni sadece söylemelerini değil onun üzerinde düşünmelerini sağlayan iki ayrı etkinlik -bir seminer ve bir benzetim- ile birlikte verilmiştir.
- *Güncel Olaylar*. Güncel olayların öğretimiyle ilgili olarak İngilizce literatürde daha iyi bir bölüm varsa lütfen haber veriniz. Kitaptaki 6. Bölüm bence yeni öğretmenlerin tam ihtiyacı olanları içermektedir. Üç tür güncel olay programı ve dört farklı stratejiyle bunların uygulanmasını öğrenmektedirler.
- *Temel Öğretim Stratejileri*. Tıpkı iyi bir öğrencinin kullandığı anlama stratejileri gibi, iyi bir öğretmenin kullandığı öğretim stratejileri bulunmaktadır. Ve bunlar öğrenilebilir. 9. Bölüm’de bu stratejilerden beş tanesine yer verilmiştir.
- *Yaşanan İhtilaflar*. Öğretmenlerin her eğitim konusu ile ilgili olarak meslektaşlarıyla konuşmayı sevdikleri ihtilaflı konular bulunmaktadır. Bunlar arasında dil öğretiminde “dil içerisindeki fonetik” ya da matematikteki “problem çözmeye karşı araştırma” vs. bulunmaktadır. Sosyal bilgiler dersinde de mesleki olarak çok sayıda ihtilaflı konu yer almaktadır. Bunlardan beş tanesi şöyledir:
 - Cinsiyet ayrımcılığı (2. Bölüm) – Kızlara okulda daha az mı önem verilmektedir?
 - Vatansızlık (3. Bölüm) – Öğrenciler Bağlılık Yemini’ni her gün okumalı mıdır? Ya da Bağlılık Yemini’ni tek bir millete atfetmekten ziyade bütün insanlık için yapmanın zamanı geldi mi?
 - İdam cezaları (5. Bölüm) – Bu başlık ile şaka yapıyorum ama işte bazı ihtilaflı konular: Öğrenciler eyaletleri ve başkentlerini ezberlemeli midir? Ya da bu bir zaman ve emek kaybı mıdır?
 - Okuma anlama (10. Bölüm) – Öğrencilerin başarılı bir şekilde okumalarına yardımcı olmak amacıyla zor olan konular yerine onların aşına olduğu içeriğin bulunduğu kolay konular mı getirilmelidir?
 - Öğretim programı ile bütünleşme (11. Bölüm) – Konular ne zaman birleştirilmeli, ne zaman birbirinden ayrı tutulmalıdır?

Ekler

Eğitim Laboratuvarım

Öğrenme ve öğretme için stratejiler geliştiren öğretmen eğitimcileri, öğretme sanatını analiz etmenin üç avantajı olduğunu iddia etmektedirler: Yeni başlayan öğretmenlerin öğretimde kullandıkları gerçek materyaller üzerinde düşünmelerini sağlar; yeni öğretmenlere sınıf ortamının karmaşıklığını düşünme ve yaklaşım olanağı sağlar ve bazen

de yeni öğretmen ve öğretmen eğitimcilerine öğretimle ilgili ortak bir dil ve anlayış geliştirme olanağı sağlamaktadır...*

Linda Darling-Hammond ve meslektaşlarının belirttiği üzere, öğretmen eğitiminin temelinde bunu gerçek sınıf ortamlarında gerçekleştirmek -gerçek öğretmenler, öğrenciler ve bunların çalışmaları açısından- önemli ve hatta günümüz sınıflarındaki karmaşık öğretim için öğretmen eğitiminin temel bir parçasıdır. Bu sebeple, öğretmen eğitimi üzerine yapılan araştırmaların çok önemli olduğunu belirttiği gerçekçi sınıf ortamı sağlayan ve zaman kazandırıcı bir web sayfası olan “eğitim laboratuvar”ı oluşturduk. Eğitim laboratuvar web sayfasında gerçek sınıf videoları, etkileşimle beceri geliştirmeye yönelik etkinlikler ve diğer kaynaklar bulunmaktadır.

Eğitim laboratuvar web sayfası kullanımı kolay ve ödev ve derslere birleştirilebilir özelliktedir. Etkileşimli ödevler, etkinlikler ve öğrenme üniteleri için web sayfasını ziyaret ediniz. Derste işlenen her konu için aşağıdaki kaynakların çoğunu bu sayfada bulabilirsiniz.

Ulusal Standartlarla Bağlantı

Ders çalışmalarının ulusal standartlarla olan bağına görebilmek artık her zamankinden daha kolay hale geldi. Eğitim laboratuvardaki her konuda NCSS temaları ile bağlantılı öğrenme çıktıları listelenmiş ve bu sitedeki pedagojik standartlar, ödevler ve etkinlikler ulusal standartlar ve öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirilmiştir.

Ödev ve Etkinlikler

Öğretmenin hazırlık zamanını azaltmak ve öğrencinin anlamasını geliştirmek üzere tasarlanmış bu ödev ve etkinlikler video kayıtları, gerçek olaylar, birincil kaynaklar ya da öğretmen ve öğrenci ürünleri kullanılmıştır. Bunlar öğrencilerin kitapta okudukları konuyla ilgili kavram ve stratejileri sentezleme ve uygulamalarına yardımcı olmaktadır.

Eğitim Laboratuvarım Web Sayfasındaki Genel Kaynaklar

Eğitim laboratuvar sitesindeki kaynaklar sekmesi, öğrencilerin lisans sınavlarında başarılı olmalarına, etkili portfolyo ve ders planları hazırlamalarına, öğretim kariyerlerinin ilk yılını hazırlamalarına ve yönlendirmelerine ve önemli eğitim standartlarını kuralları ve kanunları anlamalarına yardımcı olacak şekilde tasarlanmıştır. Bu bölümde şunlar bulunmaktadır:

- *Lisans sınavları.* Uygulama sınavlarında başarılı olmak için öneriler içermektedir. Deneme sınavları bölümü çoktan seçmeli sorular, örnek olay soruları ve basit sorulu video kayıtlarını içermektedir.
- *Ders planı oluşturucu.* Öğrencilerin ders planı oluşturma ve paylaşımlarına yardımcı eder.
- *Lisans derecesi standartları.* Eyalet ve ulusal lisans standartlarına ilişkin bağlantılar içermektedir.

* Darling-Hammond, L., & Bransford, J. (Eds.). (2005). Preparing teachers for a changing world. San Francisco: John Wiley & Sons.

- *Kariyerinize başlama.* İpucu önerileri, tavsiyeler ve kariyeriniz üzerine değerli bilgiler.
- *Özgeçmiş yazma ve mülakat.* Etkileyici bir özgeçmişin nasıl yazılacağı ve iş görüşmelerine nasıl hazırlanacağı üzerine uzman önerileri.
- *Öğretmenliğinizin ilk yılı.* Bir sınıf ortamı düzenlemek, öğrenci davranışlarını yönetmek, ödevleri ve dersi planlamak için pratik ipuçları.
- *Kanun ve kamu politikaları.* Hiçbir Çocuk Geride Kalmasın Yasası ve 2004 tarihli Engelli Bireylerin Eğitiminin Geliştirilmesi Yasası kapsamında eğitimcilerin anlaması gereken belirli yönerge ve gereklilikleri içermektedir.

Bu heyecan verici çevrimiçi öğrenim kaynaklarını görmek için www.myeducationlab.com adresini ziyaret edin.

Sosyal Bilgiler Standartları Örnekleyicisi

Öğrenciler ve öğretmenler, sosyal bilgiler için yeni revize edilmiş öğretim programı standartlarının bir “örnekleyicisini” bulacaklar. Bu standartlar Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS) tarafından geliştirilmiştir. On temanın her biri için bazı standartların bulunduğu uzun dokümandan ayıklamalar yaparak bir ‘örnekleyici’ ve ‘anlık durum fotoğrafı’ olarak adlandırılan öğretmen çalışmalarının örneklerini oluşturdum. Örnekleyici bu kitabın beraberindeki web sitesinden, www.myeducationlab.com adresinden bulunabilir. Bu, öğrenciler ve öğretmenler için yenilenmiş standartların kullanımında da yararlı bir yol olabilir.

Öğretim Kılavuzu

Bu ders kitabını kullanacak eğitimciler için bir öğretim kılavuzu mevcuttur. Bu öğretim kılavuzuna, kitabın 12 Bölüm’ünün her biri için örnek bir ders şablonu, önerilmiş aktiviteler ve ödevler dahildir. Bunlar aşağıdaki gibidir:

1. Bölümde geliştirilecek olan becerilerin ve ana fikirlerin listesi
2. Şekillerin, tabloların ve fotoğrafların kullanımı için öneriler
3. İlgili metin boyunca 22 ders planının kullanımına yönelik öneriler
4. Her bölümdeki konuların öğrenciler tarafından anlaşılmasının biçimlendirici değerlendirilmesi

Teşekkür

İlk ve en önemli teşekkür John Jarolimek’e yaklaşık 20 yıl önce bu kitabın sorumluluğunu üstlenmeye beni davet ettiği için minnettarım. John kitabın birinci yazarıdır. Ona 9. (1993) ve 10. (1997) baskıda yardımcı yazar olarak katıldım ve 11. (2001) baskıda tek yazar oldum. John ve ben yakın arkadaş kaldık ve John kesinlikle bu kitabın en yakın okuyucusu.

Bu yeni baskı için sayılamayacak kadar çok yararlı öneriler getiren Barrie A. Brancato, Pennsylvania Clarion Üniversitesi; Rommy Fuller, Green Mountain Koleji;

Gail McEachron, William ve Mary Koleji; ve Mary Ransdell, Memphis–Millington Center Üniversitesi'ndeki profesörlere ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Ve bu kitap için cömertçe zamanlarını ayıran, taslakların olup olmadığını okuyan, öneriler sunan veya düşüncemi zorlayan ve beni daha güçlü yapan bir dizi insana da şükranlarımı sunmak istiyorum. Bunlara eşim ve okuma yazma araştırmacısı Sheila Valencia; meslektaşım ve çok kültürlü eğitim bilimcisi James A. Banks; coğrafyacı Katharyne Mitchell ve Matt Sparke; okuma yazma eğitimcisi Regie Routman; Seattle'da oturan tarihçi Mary Anne Christy; demokratik eğitim araştırmacıları Carole Hahn, Diana Hess ve Patricia Avery; özel eğitimciler Gene Edgar, Ilene Schwartz ve Joe Jenkins; tarih eğitimcileri Linda Levstik and Keith Barton; Washington eyaletinin sosyal bilgiler alanında önde gelen ismi Wendy Ewbank; NCSS başkanları Jean Craven, Mary McFarland, Gayle Thieman ve Michael Yell ve Singapur'daki Ulusal Eğitim Enstitüsü'ndeki değerli meslektaşlarım Jasmine Sim ve Ee Moi Kho.

Ayrıca, doktora öğrencilerinin dahil olduğu başka bir harika grup olan Caleb Perkins, Carol Coe, Natasha Merchant, Tina Gourd, Jennifer De Saxe ve Angeline Yeo ile çalışmak benim için bir ayrıcalıktı.

Özel bir teşekkür de Singapur'daki Rosyth Okulu'nda ders veren ve okulda sosyal bilgilerin başkanlığını yapan Raymond Bong'a gitsin. Bölüm 3 (bağlılık yemin töreni) ve 12 (alan çalışmasına katılma) de Rosyth öğrencilerinin fotoğrafları görülmektedir. Ayrıca NCSS'den Michael Simpson, Vatandaşlık Eğitim Merkezi'nden Robert Leming, sokak kanuncusu Lee Arbetman ve Seattle da ki Uluslararası John Stanford Okulu müdürü Kelly Aramaki'ye de teşekkürler. Pearson'ın anlayışlı ve nazik editörü Kelly Villella Canton ile çalıştığım için ayrıca şanslıyım.

Walter Parker, Seattle

BİRİNCİ KISIM

Sosyal Bilgiler Eğitimine Giriş

Bölüm 1

Neden Sosyal Bilgiler Eğitimi?

Bölüm 2

Farklı Özellikleri Olan Çocuklarla Öğretim

Bölüm 1

Neden Sosyal Bilgiler Eğitimi?

Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK
Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Bölümün Ana Hatları

1. Sosyal Bilgiler İçin Hedefler: Sosyal Anlama ve Vatandaşlık Yeterliği
2. Öğretim Programının Kapsamı ve Sıralaması
3. Öğretim Programı Standartları: Ulusal, Bölgesel ve Yerel
4. Beş Temel Eğilim (Trend)
5. Sonuç

Anahtar Kavramlar

- Sosyal Bilgiler
- Sosyal anlama
- Vatandaşlık yeterliği
- Öğretim programı hedefleri
- Kapsam ve Sıralama
- Öğretim programı standartları
- Sınıf ve ünite konuları
- Kavramsal temalar
- Erişi farkı
- 21. yüzyıl becerileri
- Eğilimler

DÜŞÜNELİM

Anaokulu çocukları sınıfa girdiklerinde, yerde büyük bir şerit kağıt buldukları için heyecanlanır. Öğretmenleri, Jacob Stern, onlara montlarını asmalarını ve şerit kağıdın yanına gelip oturmalarını söyler. Öğretmen onlara bu şeridin uzak iki şehrin bağlantısını sağlayan bir otoban olduğunu söyler. Bay Stern bir oyuncak araba alır ve onu otoban boyunca sürmeye başlar. 'Eğer biri otoban boyunca böyle sürerse ne olabilir?' diye sorar. Öğrenciler birçok olasılık önerir: Benzini biter, yorulur ve acıkır. 'Bir şehirden diğer şehre gitmek için araba süren insanlara hangi hizmetler gerekli olabilir?' Tanisha bir benzinlik önerir. 'Bir süt kartonu otobana yerleştirilir ve 'Tanisha'nın Benzinliği' diye isimlendirilir.¹

ANA FİKİR *Sosyal bilgiler eğitiminin amacı öğrencilerin sosyal anlamalarını (yani, insanların bilgisi ve uzak ve yakın yerler [coğrafya] ve şimdi ve sonra [tarih]) ve vatandaşlık yeterliği (yani, farklı ulus ve bağımlı bir dünyada demokratik bir vatandaş olarak hareket etme ve düşünme yeteneği) geliştirmelerine yardım etmektir.*

Denver'ın güneyinde Kolorado'da Englewood'daki ilköğretim okulundayken sosyal bilgiler dersini sevdim. Zeki öğretmenlere sahiptim ve bize her gün, her hafta ve her ay sosyal bilgiler öğrettiler. Sosyal bilgiler dersi ciddiydi, sosyal bilgiler 'önemsiz' değildi. Onlar yeryüzündeki en yüksek makamı yani vatandaşlığı kavramamız için bizi hazırlarken, sosyal bilimlerin bilgi ve becerileriyle de tanıştırdılar. Bu zorlu oldu, eğlenceli oldu ve okuma-yazma becerilerimin gelişmesi sosyal bilgiler materyalleri ile oldu.

Lowell İlkokul'un'dan olan bizler ortaokul öğretmenlerimize zeki çocuklar olarak görünürdük, aslında durum böyle değildi; sadece iyi bir eğitim almıştık. Önceki bilgiler daima bir öğrenciyi zeki gösterir. İlkokul öğretmenlerimiz bu hediyeyi bize verdi: Ortaokuldayken, yeni öğretmenlerimizin bize ne öğretmek istedikleri hakkında zaten bir şeyler biliyorduk. Onların üzerine inşa edebilecekleri bir temelimiz vardı. Hepsinden önemlisi, Lowell'daki öğretmenler bizi sadece gerçeklerle ve becerilerle yüklemeler. Onlar bize düşünmeyi öğrettiler ve bu fikirler bir ömür boyu ilgimizi zinde tuttu.

İlkokuldaki tecrübem, sosyal bilgiler konularına olan sevgimi artırmaktan daha fazlasını yaptı; ortaokula ve liseye geçmeden önce çocuklarda sağlam bir sosyal bilgiler temelinin nasıl oluşturulabileceği konusuna olan ilgimi de artırdı. Sıklıkla bunu düşündüm ve bu düşünce bu kitaba egemen oldu. İlkokul sınıflarında (3. sınıf), öğrenciler sosyal bilgiler hakkında ne öğrenmeliler? Sonra onlar bunu en iyi şekilde ara sınıflarda (4. ve 5. sınıf) nasıl inşa edebilirler? Sonra ortaokul sınıflarında (6-8. sınıflar)? Basitçe ifade etmek gerekirse, sosyal bilgiler eğitimi anlamlıdır ve herhangi bir sebeple erişilemediğinde entelektüel, sosyal ve ahlaki gelişime ulaşamamaktadır.

Tarihsel bir anlayış olmaksızın erdemli olunamaz; coğrafi bir anlayış olmaksızın kültürel ve çevresel zekâ kazanılamaz. Ekonomi anlayışı olmadan kaynaklar mantıklı kullanılamaz, mantıklı bir karar verme süreci gerçekleştirilemez ve dolayısıyla bir gelecek olmaz. Vatandaşlık bilgisi olmaksızın demokratik vatandaşlık ve dolayısıyla demokrasi olmaz.

Bu nedenle önemli olan; sosyal bilgiler eğitimidir. Çocuklar sosyal bilgiler öğretim programını oluşturan bilgi, fikir, beceriler, tutumlar ve değerlerle bilgili ve becerili öğretmenler tarafından desteklendiğinde, onların karar verme becerileri gelişir. Sonuç olarak, onlar, tarihsel olarak akıl yürütebilir, toplum sorunlarını çözmeye yardımcı olabilir, çeşitliliği kucaklayabilir, hoşgörüsüzlük ve bağımlılıkla mücadele edebilir, çevreyi koruyabilir ve derinlemesine bir anlayışla bütün insanların umutları, hayalleri ve mücadeleleri ile empati kurabilir.